

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1404/2024
26.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Александра Степановића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Јеленом Паравиња, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Младена Магделинића, поднетом против правноснажних пресуда Трећег основног суда у Београду 11К.бр. 543/23 од 05.03.2024. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 463/24 од 25.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 26.02.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Младена Магделинића, у односу на окривљеног АА, а по службеној дужности у односу на окривљену ББ, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** правноснажне пресуде Трећег основног суда у Београду 11К.бр. 543/23 од 05.03.2024. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 463/24 од 25.07.2024. године, у погледу правне оцене дела и одлуке о кривичној санкцији, тако што Врховни суд противправне радње окривљених ББ и АА, описане изреком првостепене пресуде, правно квалификује као кривично дело навођење на оверавање неистинитог садржаја у покушају у саизвршилаштву из члана 358. став 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, за које кривично дело:

Окривљену ББ, осуђује на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци, у коју казну јој се урачунава време проведено у задржавању у периоду од 29.07.2019. године до 31.07.2019. године и

Окривљеног АА, осуђује на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 2 (два) месеца у коју казну му се урачунава време проведено на задржавању у периоду од 29.07.2019. године до 06.09.2019. године,

док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Младена Магделинића, **ОДБИЈА** као неоснован.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду 11К.бр. 543/23 од 05.03.2024. године окривљени АА и окривљена ББ оглашени су кривим због извршења продуженог кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја у саизвршилаштву из члана 358. став 1. у вези члана 33. КЗ, те је наведеном пресудом окривљена ББ осуђена на казну затвора у трајању од 1 године и 3 месеца, у коју казну јој се урачунава време проведено на задржавању у периоду од 29.07.2019. године до 31.07.2019. године, а окривљеног АА на казну затвора у трајању од 2 године у коју казну му се урачунава време проведено у притвору у периоду од 29.07.2019. године до 06.09.2019. године. Пресудом је одлучено и о трошковима поступка на начин ближе описан изреком пресуде.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1 бр. 463/24 од 25.07.2024. године жалба браниоца окривљене ББ – адвоката Марка Пековића и жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Младена Магделинића, су одбијене као неосноване, а побијана пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Младен Магделинић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев те у целини укине првостепену и другостепену пресуду, или само другостепену пресуду и предмет врати на поновну одлуку Апелационом суду у Београду или на суђење Трећем основном суду у Београду.

Врховни суд је, на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Основано се наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Младена Магделинића указује да у радњама окривљеног АА нема елемената кривичног дела за које је оглашен кривим - продужено кривично дело навођење на оверавање неистинитог садржаја у саизвршилаштву из члана 358. став 1. у вези члана 33. КЗ.

Према изреци правноснажне пресуде окривљени су као саизвршиоци са умишљајем у стању урачунљивости у којем су могли да схвате значај свога дела и да управљају својим поступцима, свесни свога дела чије су извршење хтели, свесни да је њихово дело забрањено у намери да окривљена ББ стекне право својине над станом „... довођењем у заблуду навели надлежне органе да у јавним исправама и књизи овере штогод неистинито што може да служи као доказ у правном саобраћају, на тај начин што су заједничким деловањем направили лажну исправу – Уговор о купопродаји стана у ул. ... бр. ..., у намери да се такав уговор употреби као прави, а који је наводно

сачињен дана 22.12.2009. године између сада покојне ВВ као продавца и осумњичене ББ као купца, а који је истог дана наводно и оверен пред Општинским судом у Обреновцу под бројем овере 16952/09 и то тако што је другоокривљени донео првоокривљеној фалсификовани уговор на потпис, па након што га је она потписала, другоокривљени је, на основу таквог уговора дана 22.10.2018. године довео у заблуду надлежни орган јавног бележника Јасну Бојациевску да у јавној исправи и у књизи овери штогод неистинито што може да служи као доказ у правном саобраћају на који начин је оверио фотокопију предметног фалсификованог уговора код наведеног јавног бележника...“, „... а којом приликом је другоокривљени као изворник за оверу приложио наведени фалсификовани уговор о купопродаји, да би након тога тако оверену фотокопију фалсификованог уговора окривљени АА предао окривљеној ББ која је довођењем у заблуду покушала да наведе надлежни орган – Републички геодетски завод, Службу за катастар непокретности да у јавној исправи и књизи овери штогод неистинито што може да служи као доказ у правном саобраћају, на тај начин што је поднела захтев којим тражи укњижбу права својине на стану у ул. ... број ..., а који захтев је заведен под бројем ..., уз који је доставила оверену фотокопију фалсификованог уговора о купопродаји наведеног стана, па је на овај начин покушала да доведе у заблуду службеника надлежног органа – Републички геодетски завод – Службу за катастар непокретности Нови Београд, ГГ, да је титулар права својине на предметном стану, покушајући да је наведе да у јавној исправи решењу Републичког геодетског завода, Служба за катастар непокретности Нови Београд овери неистиниту чињеницу ...“.

Кривично дело навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ, чини онај ко довођењем у заблуду наведе надлежни орган да у јавној исправи, записнику или књизи овери штогод неистинито што може да служи као доказ у правном саобраћају.

По оцени Врховног суда из изреке пресуде радња коју су окривљени предузели код Јавног бележника, не представља радњу извршења кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ, имајући у виду да Јавни бележник приликом оверавања да је копија верна оригиналу, сходно одредби члана 26. Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа потврђује да је копија одређене исправе истоветна са копираном исправом, односно утврђује саобразност копије оригиналу, без проверавања истинитости и исправности садржине самог тог уговора, из којих разлога није ни могао да буде доведен у заблуду да овери штогод неистинито.

Одредбом члана 61. Кривичног законика прописано је да продужено кривично дело чини више истих или истоверних кривичних дела учињених у временској повезаности од стране истог учиниоца која представљају целину због постојања најмање две од следећих околности: истоветности оштећеног, истоверности предмета дела, коришћење исте ситуације или истог трајног односа, јединства места или простора извршења дела или јединственог умишљаја учиниоца.

Сходно наведеном и цитираној одредби, Врховног суда налази да се у радњама окривљеног које је предузео пред Јавним бележником не стичу елементи кривичног

дела из члана 358. став 1 КЗ, па самим тим нема места ни примени института продуженог кривичног дела, у смислу одредбе члана 61. Кривичног законика.

Кривични законик одредбом члана 30. у ставу 1. прописује да ко са умишљајем започне извршење кривичног дела, али га не доврши, казниће се за покушај кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора од пет година или тежа казна, а за покушај другог кривичног дела само кад закон изричито прописује кажњавање за покушај, док је ставом 2. истог члана прописано да ће се за покушај учинилац казнити казном прописаном за кривично дело, или ублаженом казном.

Кривично дело навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ довршено је када надлежни орган изврши оверу јавне исправе, записника или књиге, а уколико до тога није дошло, а предузета је радња извршења навођења на оверавање довођењем у заблуду, постојаће кажњив покушај.

Радња кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја јесте навођење надлежног органа довођењем у заблуду да овери нешто неистинито у јавној исправи, записнику или књизи, при чему то што се оверава мора бити не само неистинито, него и подобно да служи као доказ у правном саобраћају, као што је неспорно да се не доводи у заблуду цео надлежни орган, већ само оно лице које у надлежном органу овлашћено да изврши оверу, односно лице коме су ти послови поверени и довршено је онда када надлежни орган изврши оверу, а уколико до тога још није дошло, а предузета је радња извршења навођења довођењем у заблуду, постојаће кажњив покушај. Само навођење значи да учинилац утиче на другу особу, у конкретном случају службеника Републичког геодетског завода да овери неистинит садржај, подношењем оверене фотокопије уговора о купопродаји са неистинитим подацима, али до оверавња није дошло јер је службеник то одбио.

Како, дакле, из чињеничног описа изреке пресуде не произилази да је Републички геодетски завод – Служба за катастар непокретности Нови Београд, као надлежни орган дозволио упис права својине у листу непокретности, то је предметно кривично дело, остало у покушају, па су по налажењу Врховног суда правилном применом закона самим тим окривљени морали бити оглашени кривим за кривично дело навођење на оверавање неистинитог садржаја у покушају из члана 358. став 1. КЗ у вези члана 30 КЗ.

Сходно наведеном, Врховни суд је делимично усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Младена Магделинића и преиначио правноснажне пресуде у погледу правне оцене дела, тако што је радње окривљених, описане у изреци правноснажне пресуде, правно квалификовао као кривично дело навођење на оверавање неистинитог садржаја у покушају у саизвршилаштву из члана 358. став 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, налазећи да се у истима стичу сва законска објективна и субјективна обележја тог кривичног дела.

Како је одредбом члана 489. став 2. ЗКП предвиђено да ће Врховни суд ако нађе да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног постоје и за којег од

саоптужених у погледу којег није поднет захтев за заштиту законитости, поступити по службеној дужности као да такав захтев постоји (*beneficium cohaesionis*), то је Врховни суд поступајући по службеној дужности у смислу члана 489. став 2. ЗКП преиначио побијане правноснажне пресуде и у односу на саокривљену ББ налазећи да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног АА постоје и у односу на саокривљену ББ у погледу које није поднет захтев за заштиту законитости, те је и у односу на ову окривљену применом одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Наиме, Врховни суд је имао у виду законске услове за примену „погодности здруживања“, пре свега кривичнопроцесне услове који омогућавају у одлуци кретање суда ван граница изјављеног правног лека. Тако је оценио да је у односу на ове окривљене спроведен јединствени кривични поступак, те да су обухваћени истом пресудом, а испуњен је и материјални услов за примену овог института, а то је да се суд свесно служио истим разлогом који је од користи за обоје окривљених.

С обзиром на измењену правну квалификацију, Врховни суд је одлучио и о кривичној санкцији, па је, узимајући у обзир околности од значаја за одлуку о врсти и висини кривичне санкције у смислу члана 54. Кривичног законика, утврђене у редовном поступку, окривљену ББ осудио на казну затвора у трајању од 6 месеци, уз урачунавање времена проведеног у задржавању у периоду од 29.07.2019. године до 31.07.2019. године, а окривљеног АА на казну затвора у трајању од 1 године и 2 месеца, уз урачунавање времена проведеног на задржавању у периоду од 29.07.2019. године до 06.09.2019. године, налазећи да су овако изречене кривичне санкције, како према врсти, тако и висини одговарајуће тежине извршених кривичних дела и степену кривице окривљених и неопходне за постизање законом прописане сврхе кажњавања.

Указујући захтевом за заштиту законитости на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА истиче да се правноснажне пресуде заснивају на доказу на коме се по закону не могу заснивати и као незаконит доказ издваја графоскопско вештачење МУП РС, УКП, НКЦФ од 23.07.2019. године наводећи да иако се не ради о незаконитом доказу сам по себи НКЦФ није уписан у регистар вештака при Министарству правде и иста установа, као и мајор полиције који је обављао ово вештачење се не налазе на списку сталних судских вештака, посебно указујући захтевом да вештак није узео у обзир да је вештачење рађено на фотокопији.

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује неоснованим.

Исте наводе, садржане у захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног је истицао и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су такви наводи неосновани и у образложењу пресуде Кж1 463/24 од 25.07.2024. године је дао јасне и довољне разлоге за свој став (страница 3, став други другостепене пресуде), а које разлоге Врховни суд у свему прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП на њих упућује.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је донео одлуку као у изреци на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 491. ЗКП.

Записничар-саветник
Јелена Паравиња, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић